

Hier in de woning van den dood
Rust een brave Echtgenoot;
Een goede Vader voor zijn kindren,
Die waardig was, dat zij hem minde.
Wij allen wenschen hartlyk, dat
zij plaats sij in de Hemelstad.

Hier in de Woning van den dood
Rust een brave Echtgenoot;
Een goede Vader voor zes kindren,
Die waardig was, dat zij hem minde.
Wij allen wenschen hartlyk, dat
zijne plaats sij in de Hemelstad.

Hier rust het stoffelyk overschot
van Cornelis H. Smit geboren te
Nithuistermeeden den 29 October
1792 en overleden den 19 April 1869,
Echtgenoot van Oetje H. Smit.

Tergedaachtenis van het stoffelyk
overschot van Cornelis W. Smit geboren
te Nithuisstermolen den 26 October
1792. en alhier ^{over} overleden den 19
April 1869. Lichtgenoot van
Aetje W. Smit.

Dr. ir. Joh. van Veen verlaat rijkswaterstaat

Een kwart eeuw op de bres voor de veiligheid

Voorvechter van Deltaplan gaat met pensioen

TOEN KONINGIN JULIANA op 26 april 1951 een bezoek bracht aan de in 1950 afgesloten Brielse Maas, werd haar in het gemeentehuis een uiteenzetting gegeven over de betekenis van deze werken in groter verband. Daarin werd onder meer gezegd: „Waterstaat ziet zich thans geplaatst voor een uitzonderlijk zware taak. De oplossing is in het kort: sluit de kust zoveel als dit mogelijk is tegen het zoute zee-water en distribueer voorts het zoete Rijnwater zo verstandig en zuinig mogelijk om het binnengedrongen zout te spuien en om verdrogingschade tegen te gaan. Maak voorts veel meren om in tijden van waterovervloed reserve te kweken. De taak die Hendrik Stevin zich reeds in 1667 bewust was, toen hij zich afvroeg „hoe het geweld en het vergif der Noordzee uitter Verenigd Nederland te verdrijven zij” — dat is door alle zeegaten af te dammen en zo de kust te verkorten —, is een zeer grote, doch stap voor stap zal die worden verwezenlijkt.” In deze profetische woorden werd de noodzaak van het Deltaplan aangekondigd, al zal ook de spreker, die deze zaak met hart en ziel was toegedaan, niet hebben vermoed, dat zijn voorspelling op een zo korte termijn in vervulling zou gaan.

Die gedachten werden uitgesproken door dr. ir. Joh. van Veen, hoofd van de studiedienst Benedenrivieren. Vandaag besluit de heer Van Veen, thans hoofdingenieur-directeur, zijn loopbaan bij de rijkswaterstaat, omdat hij de pensioengerechtigde leeftijd heeft bereikt. Zouden we niet liever spreken van „pensioenplichtig”, voegde hij ons in een gesprek dezer dagen ietwat ironisch toe.

Daarin ligt besloten, dat de heer Van Veen node afscheid neemt van het werk, dat gedurende meer dan een kwart eeuw zijn volle toewijding heeft gehad, een periode, waarin hij de stimulerende en coördinerende kracht is geweest bij het uitvoeren van studies en het opstellen van plannen, die ten doel hadden aan het laag gelegen zuidwestelijke deel van ons land een grotere veiligheid te geven tegen het geweld van stormvloed en tegen dat andere verderfelijke wapen van de zee: het zout.

De oudejaarsavond heeft voor deze briljante plannenmaker en voortreffelijke dienaar van de waterstaat dus wel een heel bijzondere betekenis. Onwillekeurig dringt zich de vergelijking op met de arbeid van Cornelis Lely. Zoals deze in zijn levensavond, vooral dank zij de gevolgen van de stormvloed van januari 1916, eindelijk zijn jeugdwerk in de actualiteit zag geplaatst, zo moet het voor Van Veen een bijzondere voldoening zijn dat nu, door de rampvloed van februari 1953, de werken ter beveiliging van het zogenaamde Deltagebied sneller en radicaler tot uitvoering komen dan hij ooit heeft kunnen denken.

DE HEER VAN VEEN werd op 21 december 1895 geboren te Uithuizermeeden en studeerde van 1913 tot 1919 aan de Technische Hogeschool te Delft. Na het behalen van het ingenieursdiploma trad hij in dienst bij de provinciale waterstaat in Drenthe. Daar werd hij al meteen geconfronteerd met verscheidene problemen, die verband hielden met periodiek een teveel en een tekort aan water. Beken moesten worden verbeterd en genormaliseerd. De jonge ingenieur beraamde plannen en voerde deze ook uit om de wateroverschotten beter en sneller weg te werken, maar tevens liet hij stuwtjes in die beken bouwen om water vast te houden voor de komende droogteperiodes. Hier werd dus voor het eerst op kleine schaal het begrip waterbeheersing in praktijk gebracht — thans worden alle mogelijkheden bestudeerd om te komen tot een waterbeheersing voor het gehele land. Aan dit zeer gecompliceerde onderzoek heeft dr. Van Veen in de laatste jaren van zijn waterstaatscarrière leiding mogen geven.

De onderzoekende geest van Van Veen, die meer van de wereld wilde zien, deed hem in 1926 besluiten de Atlantische oceaan over te steken. Tot eind 1928 was hij werkzaam op een Amerikaanse bauxietonderneming in Suriname. Op enkele honderden kilometers afstand van de kust, aan een voor zeeschepen goed bevaarbare rivier, moest een fabriek worden gebouwd. Toen het bedrijf eenmaal draaide, was de aardigheid er eigenlijk af en Van Veen keerde terug naar het vaderland. Na een half jaar te hebben gewerkt in dienst van de gemeente Amsterdam, werd hij op 1 juli 1929 benoemd als tijdelijk ingenieur bij de rijkswaterstaat in het arrondissement Dordrecht.

Zijn eerste opdracht was het onderzoek naar mogelijkheden om ten behoeve van de scheepvaart verbetering te brengen in het beruchte gebied van de Hellegaten gelegen in de noordelijke Volkerakdelta. Door de vele dwarsstromen was het zand voortdurend in beweging; de geulen waren nimmer in rust en voortdurend moest de bebakening worden gewijzigd. Menig schip was hier op de vaart tussen Antwerpen en de Rijn vastgelopen of verongelukt. Door middel van peilingen was de ontwikkeling eigenlijk niet meer bij te houden. Van Veen begreep dat hier alleen een inzicht in het ingewikkelde mechanisme van de beweging van water, zand, slib en zout zou kunnen worden verkregen door een systematisch onderzoek over een zeer groot gebied.

Wat zich daar afspeelde in het Hellegatgebied, was immers het resultaat van een krachtenspel dat van drie kanten werd uitgeoefend, name-

lijk door het Haringvliet, door het Hollands Diep en ten slotte door het Volkerak, dat wordt geïnfluenceerd door de waterbeweging van alle Zeeuwse stromen, met uitzondering van de Westerschelde. Het enige waarover de onderzoekers aanvankelijk konden beschikken, waren de hydrografische kaarten; in chronologische volgorde beschouwd, gaven zij als het ware een film van de ontwikkeling te zien. Zij gaven echter geen verklaring van de factoren die hier een rol speelden. Deze konden eerst worden onderkend door het afwerken van een systematisch meetprogramma. Bij deze metingen, die meestal 17 uur achtereen duurden en derhalve alleen op de langste dagen van het jaar mogelijk waren, werkten men op tientallen punten tegelijk. Daarbij waren honderden mensen betrokken. Dank zij deze metingen kreeg Van Veen een duidelijk inzicht in het regime van dit gebied. Zonder dat er een modelonderzoek aan te pas kwam — iets wat nu ondenkbaar zou zijn — werd het tracé van de Hellegatdam ontworpen en aangelegd. Het resultaat beantwoordde geheel aan de verwachtingen zoals uit controle-onderzoekingen is gebleken.

Tegelijkertijd was ir. Van Veen belast met de verbetering van de Oude Maas. Men kan zeggen dat het mes hier wel van twee kanten sneed. Het rijk deed goede zaken met de verkoop van zand uit deze Rijnarm en kreeg zo op goedkope wijze een diepe rivier, die van oever tot oever bevaarbaar was. Het resultaat van al dit baggeren en zuigen is echter geweest, dat grotere stroomsnelheden optraden, waardoor de vloed dieper het land binnendrong en de verzilting ernstiger vormen ging aannemen. Vooral om hieraan het hoofd te bieden, is later het plan om de Brielse Maas en Botlek af te sluiten (Twee-eilandenplan) uitgevoerd. Hierdoor kwam immers meer water beschikbaar voor afvoer door de Rotterdamse Waterweg.

HET PLAN om de Biesbos in te polderen, bleek een zodanige stormvloedverhogende tendens te hebben, dat dit onaantvaardbaar was voor de waterkeringen van Dordrecht en omstreken. Bij het zoeken naar een oplossing om de kwetsbare positie van de Zuidhollandse en Zeeuwse eilanden te verbeteren, is allengs de gedachte gegroeid om alle eilanden tussen de Rotterdamse Waterweg en de Westerschelde binnen één dijkkring te verenigen. Dat Nederland zo kort na de

rampvloed tot de aanval heeft kunnen overgaan, is vooral te danken geweest aan de voorbereidende studies onder leiding van Van Veen. Niet minder dan duizend manjaren studie waren reeds vóór de ramp hierin geïnvesteerd; tientallen plannen waren opgezet en telkens weer was het effect ervan berekend. Het is wel merkwaardig, dat dr. ir. J. van Veen op 29 januari 1953 het eerste Deltaplan, dat ook de Oosterschelde omvatte, aan de directeur-generaal van de rijkswaterstaat kon overleggen. Lijnen op papier kunnen geen stormvloed weerstaan, maar zij bewijzen wel, dat plannen voor de zo noodzakelijke herziening van de waterstaatkundige toestand in het zuidwesten des lands reeds in een vergevorderd stadium verkeerden. Onder de indruk van de catastrofale gevolgen van deze ramp werden de hoofdafsluitingen alle verder zeewaarts geprojecteerd. Het klimaat was hierdoor als bij toverslag veranderd. Niet alleen durfde de waterstaat deze grote technische werken aan, maar het Nederlandse volk was bereid zich hiervoor ook grotere financiële offers te getroosten. Zoals de naam van Van Veen altijd verbonden zal blijven aan het Deltaplan als de promotor van deze gedachte zal wellicht in een nabije toekomst dat andere grootse project van hem aan de orde komen, namelijk de uitbreiding van de Rotterdamse haven voor de kust op de Maasvlakte.

DE HEER VAN VEEN heeft zichzelf nimmer gespaard; wellicht heeft hij zelfs in dienst van het land te veel van zijn krachten geveerd. Hij was achtereenvolgens o.a. secretaris van drie staatscommissies, namelijk van de zogenaamde stormvloedcommissie van 1939, van de staatscommissie die de wenselijkheid van de afsluiting van de Brielse Maas moest bestuderen, en ten slotte van de Deltacommissie. Dr. Van Veen heeft verscheidene boeken gepubliceerd, die sterk de aandacht hebben getrokken. Wij

noemen hiervan za proefschrift *Onderzoekingen in de oosterschelde*, een studie over de afslag in de Franse Kanaalkust en het veteende zandtransport naar de Nedends-Duitse kust. Op dit proefschriftverwief hij de doctorstitel. In de oorlogsjaren schreef hij zijn b: *Dredge, drain and reclaim, the of a nation*. De grote verdiensten de scheidende waterstaatsfuncties werden erkend met verschillende onderscheidingen. De heer Van n is officier in de orde van Oranjssau, ridder in de orde van de Nlandse Leeuw.

L. J. STUVEL

den Haag 21 Mei '37

L.H. Gisteravond teruggekomen. Alles is hier goed op streek. Mariamme is zoo vlieg als water en niet eenkennig meer. Anja is een groot schoolmeisje, dat niettegenstaande dat, Toek nog steeds zegt: „en j' moet me vanavond helpen". Johanna komt en schommelt door 't huis heen en Corrie doet ook haar best, zoodat alles naar wensch is.

Op feest was het eerst hand, later betende het water waren ongeveer 75 „proepen“, dikke evode kopper en stude tugges. Een gerond ras. We begonnen 8 morgens om 7 uur of 8 uur en dat ging dan door tot een uur of 12 of naakt. Het belangstelling voor mijn werk. Het was „de Conifree der wetenschap“, tegen v.v. has niemand ook maar in de verth verth aan“. Dat was blykbaar al algemeen aanvaard. We dan maar. Het onaangename, wat zoveel Duitschers hebben, jaloezie, eigenwaan, hardochtheid, enz. was slechts sporadisch aanwezig. Waren blykbaar te goed outstrikheld en wij waren ook anderling ook te nauw stam verwant om zulken avin te laten ophomen. Met waren natuurs-lyk allemaal Oostpiens, Heenryhers of Saksers.

Zoo, nu weet je weer alles. Joh. het heeft penhrees, of zij de Landag na de volgende hier wij kan blijven. San lap ij en dus maar een weekje bij. Watloopij sehener wij daarop. Ik zelf ook met mijn vutlyf op de Oeraan.

Saluut, fr. v. Joh aan Anne als zij haar ziet.

J.

Hy was en kind te zien en wat de moeder te humer en
als kind, vrees en een lach, vrees, vrees

Mekko (Meks). Veks, oude gekke Pieps. Moempie, moemmoens.
Met veel animo, maar soms gewy van dat „mannenwech”
e-nor-rem. Wespjacht op Balmoral. Skandaal van „ouwe” David.
Astrid. Brief van George. De kerst (in dood). A. Wendelische kluwien, alte
Toni, Boyin Ra zal bidden voor de Indiers, dat die wat wistigen zulle
worden. Gereve? Milde visioenen op Kerstmis neergewen met letter
van 1 om hoogte. „Nu gaan de kuylen Moempie halen” zei Meks, die
anders zoo machtig is. Mijn lieve maes, ^{my lieve kilepige} myn lieve Schatti. Tele-
gram Monte Rosa behouwen. Iets dink in Berlyn, wel 6 bals,
veel auzichten Tembelling, Rotterdam, alle creuteerheid „vader” op
zijn sterfdaagstemp in handen! Was wel lief, maar J in haan
Nouwenegoisne gaf daan weinig om: „die oude gekke Pieps”.
Maakte soms grappig en dook den wat in elkaar, los lay by ash dood.
Za-lig! Heulijk weer, machtige dag. Meks raadde hater overmochtig
te worden, Gmeten en voren van ons beiden. Veks zit eenmaal mee aan
tafel en leest de krant „D. Straatman was en waart” zegt Meks. Oudeblad
was belemmal abus en verken ingelikt. Bernhard wel een goede
fage, dooptuip en „meuw” en bous. Wel veel gedachten gemeen, maar
veel de vank met overmygen. Hart eukter by afheid haan hand en poep
keeten. J gaat zoo makkelijk niet op een afstand teolgen. Wil hen toch
geen illisio geven. Hij weet zeker wel hoe en wat hij wil. „Hij positie
laat hem volkomen koud”. Van de andere kant wil ik trouwen.

- 2° beschif. „Ach hoe veel men zich als men zijn vijes kuyt is”
Lij hiven mi zoo lief. O die post, heeft zoo interessante wadking.
- 3° beschif. Hij heeft mij lief, zeer lief en ik twyfel niet of ik gewy teruggeef
- 4° beschif. Zijn grappige verhalen. Dat is mijn meuwsk ontdekking by meuwsk
deybruyt waat „aguda” oop. „Wij gaan naar het Roo!” Hande ten konstellig

LOOK HERE — A NONSENSE THING OF GOLD —
PURE GOLD, HE TOLD ME,
PURE GOLD OF SURINAM, MY DEAR
MY HEART — PURE GOLD FOR YOU.
A NONSENSE THING, WHICH YOU MIGHT
CHANGE,
PERCHANCE YOUR FINGER DOES N'T FIT
OR YOUR SWEET EYE WOULD RATHER SEE
ON BRACELETS ROUND YOUR ARM,
OR SOMETHING ELSE, WHAT YOU MIGHT WANT
MY SWEETY, FOR YOUR SINTERKLAAS
FOR YOUR SINTERKLAAS OF GOLD
OF GOLD FROM SURINAM
AS A REMEMBRANCE

THE BALLAD OF THE FARMER. boer

boer
boer
boer he
kneeling

There stood ^{stood} three crosses on Golgotha,
But the farmer - he ploughed on,
Magdalena, Maria, Veronica,
But the farmer, - he ploughed on.
And when his field was ready made
The farmer turned his plough to rest
And he knelt besides his plough in the grass
And the farmer he was blessed - blest

U - U - U - U - U -
U - U - U - U - U -
U - U - U - U - U -
U - U - U - U - U -
U - U - U - U - U -

green

was ever fighting
split

So many had a beautiful dream,
But the farmer, he ploughed on.
Thermopylae, Troja, Salamis,
But the farmer, he ploughed on.
The young corn ~~greened~~ ^{was always green} ever by year anew
The stars shone ever bright,
God's Word fought through this world his way,
And the farmer, ~~he understood~~ ^{he saw this light}

U - U - U - U - U -
U - U - U - U - U -
U - U - U - U - U -
U - U - U - U - U -
U - U - U - U - U -

he did to
And

The farmer's farm was burned in war,
His wife was murdered too - ~~and~~ ^{and} ~~she~~ ^{she} slain
Then the farmer put himself to the plough,
But the farmer, he ploughed on.
Napoleon went up the Alps
And saw the farmer ploughing,
They took him to Saint Helena,
But the farmer, he ploughed on ~~but~~ ^{ploughing}

U - U - U - U - U -
U - U - U - U - U -
U - U - U - U - U -
U - U - U - U - U -
U - U - U - U - U -

don't
left
continue

And who ~~knows~~ ^{is} any man better than a farmer,
Belonging to this earth,
And who, whatever happens, ~~does not~~ ^{may go away}
Plough on on this his field?
So many have turned the plough ~~upside down~~ ^{aside}
And did not go on with their work.
But the skylark sung the ~~same~~ ^{old} song,
And the farmer -- he ploughed on.

U - U - U - U - U -
U - U - U - U - U -
U - U - U - U - U -
U - U - U - U - U -
U - U - U - U - U -

man

Lord God! The farmer lay in the grass,
And ~~then~~ ^{he} dreamed ~~the~~ ^a dream:
That a resting day had come at last,
According to the Word.
And the bad ~~people~~ ^{men} passed him on the left,
And the good ones on the right,
But the farmer had not ~~yet~~ ^{heard} his name,
And the farmer he ploughed on.

U - U - U - U - U -
U - U - U - U - U -
U - U - U - U - U -
U - U - U - U - U -
U - U - U - U - U -

took

to
And

't was not before the farmer saw
The Heavens full of light, ^{from the pl}
That he ~~outspurred~~ ^{spurred} his horse, ~~at~~ ^{at} ~~the~~ ^{the} ~~pl~~ ^{pl}
And swept his sweat ~~from his~~ ^{from his} ~~face~~ ^{face}
And he knelt beside his horse ^{off}
And waited on God's Word.

U - U - U - U - U -
U - U - U - U - U -
U - U - U - U - U -
U - U - U - U - U -
U - U - U - U - U -

And

A Voice spake ^{up} to heaven ^{and} earth and sea,
And the farmer, he understood ^{did hear}
"For the sake of the farmer who ploughs on
"Let this world ~~continue~~ ^{be destined} to exist!

J.W.F. Vermeuse Buning

U - U - U - U - U -
U - U - U - U - U -
U - U - U - U - U -
U - U - U - U - U -

